

Danske Universiteters holdninger til Kvalitetsudvalgets anbefalinger

Kvalitetsudvalget har den 29. januar 2015 offentliggjort sin tredje og sidste rapport. Rapporten følger op på de to foregående delrapporter fra april 2014 og november 2014. Hermed en oversigt over Danske universiteters holdning til udvalgets 10 primære anbefalinger.

1. En ny struktur i de videregående uddannelser

Uddybning af Kvalitetsudvalgets anbefaling: Det akademiske bachelorniveau skal styrkes som et reelt erhvervsrelevant uddannelsesniveau. Kvalitetsudvalget ser gerne et opgør med det nuværende retskrav. I stedet skal der stilles "faglige adgangskrav" for optagelse på en kandidatuddannelse. Bacheloruddannelserne skal have to spor: et erhvervsrettet og et kandidatrettet.

Danske Universiteters holdning: Et bachelorbevis er i meget høj grad et fagligt adgangskrav. Danske Universiteter finder, at der bør skabes mulighed for et udvidet retskrav til en kandidatuddannelse, således at de studerende kan komme tilbage til en kandidatuddannelse inden for eksempelvis 5 år fra opnået bachelorgrad. Danske Universiteter mener, at der bør skabes rammevilkår til at etablere en virksomhedskandidat, hvilket Kvalitetsudvalget forslag kan åbne op for.

2. Dimensionering og udbudskonsolidering

Uddybning af Kvalitetsudvalgets anbefaling: Kvalitetsudvalget ønsker en central, systematisk styring af antal uddannelsespladser på hele det videregående uddannelsesområde. Analyseapparat skal placeres hos en uafhængig institution fx De Økonomiske Råds Sekretariat. Selve dimensioneringen foreslås placeret i RUVU (som p.t. rådgiver vedr. prækvalifikation af nye uddannelser) og bør udmeldes på uddannelsesgruppeniveau og på landsplan. Der skal være en minimumsgrænse på 30 studerende pr udbud og mindre fag skal samles ét sted i landet.

Danske Universiteters holdning: De hidtidige erfaringer med central dimensionering har ikke været positive. Det er lettere sagt end gjort at udvikle en enkel og gennemskuelig model for antal studiepladser, og der er en overhængende risiko for at få et meget firkantet og kompliceret system, som ingen er tjent med. Universiteterne bør i stedet på baggrund af de nye og forbedrede ledighedstal på uddannelsesniveau fastsætte antallet af studiepladser ud fra bl.a. hensyn til arbejdsmarkedets behov, forskningsdækning og regionale hensyn.

3. Et nyt optagelsessystem

Uddybning af Kvalitetsudvalgets anbefaling: Der skal være bedre match mellem studerende og uddannelse. Udvalget foreslår, at man i højere grad bruger uddannelsesspecifikke adgangskrav (til bestemte fag, fagniveauer og minimumskarakterer i disse fag). Der skal indføres en maksimal adgangskvotient på 7. Derudover skal der i højere grad bruges interviews og optagelsesprøver.

Danske Universiteters holdning: Danske Universiteter ser gerne en øget frihed til at afprøve og gøre brug af forskellige virkemidler i udvælgelsen af ansøgere inden for rammerne af den koordinerede tilmelding. Den foreslåede maksimale adgangskvotient på 7 forekommer arbitrær, og der er ikke evidens for, at en sådan skillelinje mellem optag begrundet i karakter og optag begrundet personlige test og interviews vil give et bedre optagelsessystem.

4. Klart ledelsesansvar for uddannelsernes kvalitet og relevans

Uddybning af Kvalitetsudvalgets anbefaling: Universitetsledelserne har det formelle ansvar for uddannelsernes kvalitet, men ansvaret løftes ikke fuldt ud i dag ifølge Kvalitetsudvalget. Der er behov for mere entydigt ansvar og klare beføjelser hos en person tæt på uddannelsen.

Danske Universiteters holdning: Universitetsledelser tager i høj grad ansvar for uddannelsernes kvalitet og relevans. Danske Universiteter finder, at studienævnene (herunder de studerendes direkte indflydelse) er en vigtig generator for udvikling af uddannelsernes kvalitet.

5. Ansvar for høj studieaktivitet

Uddybning af Kvalitetsudvalgets anbefaling: Kvalitetsudvalget finder, at de studerendes tidsforbrug i gennemsnit skal øges med ca. 20 % for at nå et omfang, der svarer til et fuldtidsstudium. Institutionerne skal sikre, at den enkelte uddannelse kræver et gennemsnitligt studietidsforbrug svarende til ECTS-normen på 1.650 timer om året.

Danske Universiteters holdning: Danske Universiteter er helt enig i, at de studerendes tidsforbrug på studierne skal øges. Inden for de givne økonomiske rammer arbejder universiteterne aktivt med en række initiativer for at løfte deres del af ansvaret for at styrke studieintensiteten, hvor det er nødvendigt. Det gælder tiltag som eksempelvis campusudvikling, øget feedback, flere undervisningstimer og inddragelse af IT-værktøjer i undervisningen. Det er dog også den studerendes ansvar øge studieintensiteten.

6. Gode og alsidige undervisningskompetencer

Uddybning af Kvalitetsudvalgets anbefaling: Undervisning skal prioriteres lige så højt som forskning. Alle universiteter bør udarbejde en politik for omfanget af fastansattes undervisningsforpligtelser. Forskere, der ansættes på bag-

grund af offentlige konkurrenceudsatte forskningsbevillinger, skal have pligt til at undervise fx minimum 20 % af deres tid.

Danske Universiteters holdning: Universiteterne arbejder allerede på at få meriteret undervisning i højere grad ved bl.a. at stille krav til brug af undervisningsporteføljer ved ansættelser og styrke indsatsen i de pædagogiske enheder. Samtidig er det væsentligt at bemærke, at universiteterne og forskerne skal konkurrere på højeste internationale niveau, hvor man særligt i en europæisk kontekst fokuserer betydeligt mere på forskning end undervisning. Det er med andre ord en problemstilling, der i høj grad skal løftes internationalt.

7. Deregulering af uddannelsernes indhold og tilrettelæggelse

Uddybning af Kvalitetsudvalgets anbefaling: I stedet for den nuværende statslige detail- og procesregulering bør der skabes mulighed for en dynamisk ledelseskultur, hvor institutionerne tager ansvar for at udvikle uddannelserne. Den centrale styring skal koncentreres om den overordnede mål- og rammesætning – særligt hvor institutionerne kan have indbyrdes konkurrence. Samtidig skal institutionerne gives en overordnet hjemmel til selv at fastsætte de nærmere regler for uddannelsernes indhold og tilrettelæggelse.

Danske Universiteters holdning: Det er positivt, at der kommer fokus på den massive detailstyring af uddannelsesområdet, som universiteterne oplever løbende. Senest i forbindelse med fremdriftsreformen, som har medført en række uhensigtsmæssige detailkrav til de studerendes studieadfærd.

8. Bevillingsmæssig tilskyndelse

Uddybning af Kvalitetsudvalgets anbefaling: Kvalitetsudvalget foreslår faste årlige uddannelsesbevillinger, som skal fungere som incitament til at styre kvalitet og relevans. Taxametersystemet skal kun finansiere de marginale omkostninger ved ændringer i antallet af studerende. Der skal desuden etableres et fagligt råd, som administrerer konkurrenceudsatte bevillinger. Rådet skal tildeles en bevilling på 1 mia. kroner årligt.

Danske Universiteters holdning: Danske Universiteter finder ikke, at det er hensigtsmæssigt at beskære uddannelsesstatameteret med 1 mia. kr. for at konkurrenceudsætte disse midler. Det vil give endnu mere bureaukrati og usikkerhed om de samlede uddannelsesbevillinger og er ikke vejen til bedre uddannelseskvalitet. En sådan puljemodel må forventes at projektgøre og marginalisere det reelle kvalitetsarbejde, frem for at det integreres i hele universitetets uddannelsesportefølje.

9. Sammenlignelige data på tværs af uddannelser

Uddybning af Kvalitetsudvalgets anbefaling: Information om uddannelserne kvalitet og relevans i form af nøgletal om bl.a. ressourceanvendelse og resultater skal offentliggøres via et informationssystem (en app). Alle studerende

skal hvert tredje år deltage i en national spørgeskemaundersøgelse om deres uddannelsers kvalitet og relevans.

Danske Universiteters holdning: Det er generelt fornuftigt med mere transparens frem for mindre detailstyring. Danske Universiteter er dog skeptisk overfor, i hvilken grad den massive informationsmængde reelt tilgodeser de kommende studerende i deres studievalg.

10. Ny censorordning

Uddybning af Kvalitetsudvalgets anbefaling: Der skal skabes en ny form for ekstern censur, som vurderer det faglige niveau på tværs af sammenlignelige uddannelser. Kvalitetsudvalget foreslår en konsolidering i form af færre, landsdækkende censorkorps, der dækker flere fagområder. Der skal være færre medlemmer end i dag, og det skal være muligt at inddrage udenlandske eksperter. Obligatorisk medvirken af eksterne censorer ved eksamen ophæves og erstattes af en frivillig ordning.

Danske Universiteters holdning: Danske Universiteter finder, at en så markant ændring af censorordningen skal gennemtænkes meget nøje, da ekstern censur er en hjørnesten i universiteternes kvalitetssikring. Samtidig er universiteterne i en proces på vej mod institutionsakkreditering, hvor eksterne paneler og internationale eksperter har en central rolle i den løbende kvalitetssikringsproces. Det ville være hensigtsmæssigt at afvente resultaterne af institutionsakkrediteringerne, inden man påbegynder en ny reform af området.